

Camino Santiago – Fisterra - Muxia – Santiago

Wandeltocht van Jan Aartsen en Jef Buijs

1 augustus – 7 augustus 2017

Voorwoord.

Vorig jaar hebben Jef en ik geen tocht gemaakt, omdat Corrie enige tijd ziek is geweest.

Bovendien hebben onze vrouwen hebben er steeds meer moeite mee, dat we voor langere tijd weggaan.

Daarom hebben we gekozen voor de Camino Fisterra (Santiago - Fisterra – Muxia – Santiago).

Het is een tocht van ca. 210 kilometer, die we in 7 dagen lopen. Totaal zijn we 10 dagen van huis.

Ik heb al enige tijd last van blessures en hoop, dat deze, tijdens deze tocht, me niet zullen belemmeren.

De laatste voorbereiding was de Nijmeegse 4daagse, die goed verlopen is.

Het gedeelte van Santiago naar Fisterra heb ik in 2006 al een keer gelopen tijdens mijn eerste Camino Frances. Maar ik vind het wel leuk om het hele rondje eens te lopen.

De route.

De route vangt aan op het voorplein van de Cathedraal en loopt van Santiago naar Fisterra, Oliveiroa, Fisterra, Muxia en weer Santiago.

De route is glooiend met als hoogste punt de Monte Aro op 495 meter bij Castro.

Het gedeelte vanaf de splitsing bij Hospital naar Santiago wordt 2 maal gelopen, heen en terug. Jammer, dat hier niet iets anders voor is bedacht.

Dag 0: 31 juli 2017. Etten-leur – Santiago de Compostela.

Om 3.45 uur loopt de wekker af. Ik ben blij, dat ik eruit kan. Om 4.45 uur staat Jac voor de deur. Hij zal Jef en mij naar het vliegveld in Brussel brengen.

Om 5.00 uur neem ik afscheid van Corrie en we vertrekken om Jef op te halen.

Jef staat al klaar. We nemen ook afscheid van Jeanne en vertrekken naar Brussel Airport. Het is niet druk op de weg. Het is nog vroeg en de meeste mensen hebben vakantie. Er rijden wel veel caravans in beide richtingen.

Na een voorspoedige reis arriveren we om 6.35 uur bij het vliegveld.

We nemen afscheid van Jac en kunnen meteen inchecken en door de douane lopen. Je ziet veel beveiliging en bewapende militairen. Het passeren van de douane heeft heel wat voeten in aarde. Alle spullen moeten uit je zakken en de broekriem moet af. Alles moet in een bakje gelegd worden, zodat alles nog een keer gescand kan worden.

Het is niet druk, zodat dit ook vlot verloopt.

Als alle formaliteiten zijn vervuld, gaan we koffie drinken. We kopen een krant, zodat we in het vliegtuig wat te lezen hebben.

Ons vliegtuig van Vueling vertrekt om 8.55 uur. In de vertrekhal is het wel druk.

Het is een vlucht van ca. 2,5 uur. Het vliegtuig landt om ca. 11.15 uur.

Het is niet druk in de aankomsthal. Er zijn practisch geen reizigers in de hal.

De bagage komt vrij snel op de band.

Buiten staan meerdere taxi's. We nemen de eerste.

Om 12.00 uur zet de chauffeur ons af bij Hostal Centro, dat ik vooraf gereserveerd heb.

We hebben een kamer op de 5^e verdieping.

Het is een nette kamer. Hij is niet groot. Dat is geen probleem. Morgenvroeg zijn we weer weg.

We zetten onze rugtas op de kamer en lopen naar het centrum c.q. Kathedraal.

We gaan eerst naar de Huiskamer van de Lage landen. Deze ligt ca. 200 meter van de Kathedraal.

De Huiskamer is een ontmoetingsplaats van vooral Nederlandse pelgrims.

De Huiskamer is op de 1^e verdieping van het gebouw. Op de begane grond is tegenwoordig het Pelgrimsbureau, waar de Compostela's worden uitgereikt aan de pelgrims, die in Santiago zijn aangekomen. Ook zijn op de begane grond nog ontvangstruimtes voor pelgrims uit andere landen.

In de Huiskamer treffen we Fiet en Peter. Het zijn hospitaleros, die vandaag begonnen zijn.

Het zijn erg aardige mensen. Ze bieden ons meteen koffie met een koekje aan.

Er zijn ook nog 2 Nederlandse pelgrims, die vrij snel vertrekken. We krijgen de eerste stempel in onze Credential.

Fiet en Peter hebben net de Zilverroute (Via de la Plata) gefietst.

Ik heb gelezen, dat de eerste pelgrims elke dag een pelgrimsmenu krijgen aangeboden in het luxe hotel de Parador. Peter weet ook niet goed hoe we dat kunnen regelen.

We gaan het vragen bij de Parador. Aan de balie vertelt men mij het exact.

De eerste 10 pelgrims, die 's morgens hun Compostela ophalen in het pelgrimsbureau, krijgen een voucher voor een pelgrimsmenu om 13.00 uur. We gaan het aan Peter vertellen,

want hij moet zijn Compostela nog ophalen en zou daar ook graag gebruik van maken. Wij willen proberen er over een week gebruik van te maken. We lopen terug naar de Kathedraal. De Kathedraal staat nog in de steigers vanwege de restauratie. In 2012 was ik hier ook. Toen moest nog met de restauratie begonnen worden. Als ik dit zo zie, zal het nog wel 5 jaar duren. Het is ontzettend leuk om hier weer te zijn na 5 jaar. Het maakt erg veel indruk.

De drukte van de aangekomen uitgelaten pelgrims op het plein is groot. Zij zijn net aangekomen op het plein en groeten bekenden en vallen elkaar om de hals. Het meest enthousiast zijn de fietsers. Zij hijsen de fiets boven hun hoofd. Er worden veel selfies gemaakt met de Kathedraal op de achtergrond.

In de Kathedraal is niet veel veranderd. Ook hier staan hier en daar steigers voor werkzaamheden.

We gaan buiten op een muurtje zitten om het feest gade te kunnen slaan. We hebben tijd genoeg. Het is wel leuk om het schouwspel te zien. Ik had verwacht, dat het wel drukker zou zijn.

Om 16.00 uur lopen we weer richting de hostel. Onderweg drinken we op een terras een biertje.

Er zitten ook 3 Ierse dames, die de Camino hebben gelopen vanaf Sarria (ca. 100 km) Ze hebben volop lol. Ze filmen voor Facebook. Ik zou dit schouwspel wel eens willen zien.

Intussen drinken ze sangria met fruit.

Ze willen ook weten wat wij gelopen hebben of gaan lopen.

Om ca. 16.30 uur lopen Jef en ik verder naar de hostel.

De temperatuur is prima. Het is ca. 27 graden.

We gaan meteen schrijven. Ik merk, dat mijn draagtas is achter gebleven op het terras. We gaan meteen terug. De dames zien ons al aankomen. Ze hebben de grootste lol.

Ze hebben de tas bij de bar afgegeven. Ik ben er erg blij mee.

Ik ben blij, dat ik mijn tas weer heb. Daarna gaan we verder met schrijven.

Om 18.00 uur lopen we weer naar het centrum om te eten.

We nemen een restaurantje, waar we een pelgrimsmenu krijgen voor € 9, - met een flesje wijn en een koffie na.

=====

Dag 1: 1 augustus 2017. Santiago – Negreira: 22 km.

We hebben een slechte nachtrust. Laat in de avond is een groot vuurwerk. Het lijkt wel oorlog. Gelukkig niet.

We staan op om 7.00 uur. Het is nog donker.

Om 7.30 uur gaan we lunchen in een bar aan de overkant. Het ontbijt bestaat uit 2 stuks geroosterd brood met jam en koffie.

Om 8.00 uur vertrekken we. We lopen naar de Kathedraal en kunnen hier de route naar Fisterra aanvangen. We weten welke straat we moeten hebben. Het is dezelfde route, die ik in 2006 heb gevolgd.

Op het voorplein is het erg stil. Er is praktisch niemand. Hier en daar staat een vrachtwagentje voor de bevoorrading van de horeca.

De pelgrims, die hier geëindigd zijn, liggen waarschijnlijk nog op één oor en de pelgrims, die naar Fisterra gaan, zijn al op weg of zullen weldra vertrekken. Dat zijn er meestal niet veel.

We dalen af en zien al een aantal pelgrims voor ons lopen. We zijn niet de enigen.

Als we buiten Santiago zijn, zien we het eerste zuiltje, waarop staat, dat het naar Fisterra 88 kilometer en naar Muxia 86 kilometer is. Ik hoop nog de Kathedraal te zien, als ik omkijk. Dat was 11 jaar geleden inderdaad het geval. Het kan ook zijn, dat we de kerk niet kunnen zien, omdat het een beetje mistig is. Dat zou jammer zijn. We lopen door een bos. Het is hier erg rustig. Het is een heuvelachtig terrein.

De markeringen zijn goed. We kijken of er ook markeringen zijn voor de terugweg, over ca. 1 week.

Die zijn er wel, maar in mindere mate.

We lopen tussen de eucalyptusbomen. Ze zijn dun, maar erg hoog. Het lijkt wel of elke boom het meeste licht wil hebben en daardoor sneller groeit.

Om 9.00 uur is het mooi weer met volop zon.

Ik denk, dat we de Kathedraal niet meer kunnen zien. Ik vind het jammer.

Na ca. 4 kilometer komen we in het plaatsje Quintans. Hier is een bar, waar we koffie kunnen drinken. De bar heet Os Arcos. Er zijn en komen meer pelgrims. 2 Koffie kost € 2,40.

We kunnen hier onze Credential laten stempelen. We moeten per dag minimaal 2 stempels hebben om de Compostela te verkrijgen.

Quintans is een dorpje met meest armoedige huisjes.

We lopen weer door een eucalyptusbos. De bomen zijn nog erg jong. Hier hebben, ca. 8 jaar geleden, grote bosbranden plaats gevonden. Vele bossen zijn totaal afgebrand. De schors van de eucalyptus komt vaak los en zijn als grote vellen, die naar beneden vallen. Dat maakt het erg brandbaar.

De nieuwe bomen zijn nog niet zo groot, maar het bos herstelt zich wel.

Om ca. 10.00 uur lopen we naast een verkeersweg door het plaatsje Ames. Daarna komen we in de plaats Augapesada. Vanaf hier is het nog ca. 10 kilometer naar Negreira.

We passeren weer een barretje. Er zijn hier veel pelgrims. Er zijn geen Nederlanders bij.

Om 11.00 uur gaan we verder.

We moeten meteen ca. 200 meter klimmen. Om 12.00 uur zijn we op het hoogste punt. We lopen op een hoogte van ca. 290 meter. Hier groeien in meerdere tuinen kiwiplanten.

Een Engelsman haalt ons in en loopt een stukje met ons mee. Hij vertelt, dat hij 2 jaar in Utrecht politicologie heeft gestudeerd. Nu woont en werkt hij in Frankrijk. Hij is in Santander gestart.

We passeren het bord van de plaats Burguiros. Het plaatsje is maar een gehucht.

We komen bij een mooie oude brug de Ponte Maceira over de Rio Tambre. Het is een Galisch brug uit de 14^e eeuw, die is gerestaureerd in de 18^e eeuw. Ik herinner me de brug nog van 11 jaar geleden.

Bij de brug is een restaurantje. We willen wat eten. Er zijn hier veel pelgrims aan het zwemmen.

We eten een gemengde salade met brood. Het smaakt goed. We nemen de tijd. We willen ook weer niet te vroeg in Negreira zijn.

Om 13.45 uur lopen we de brug over en vervolgen we onze weg naar Negreira.

We komen bij een splitsing. Het is niet duidelijk welke weg we moeten volgen. Ik laat een auto stoppen en vraag welke weg we moeten volgen. De vrouw zegt, dat beide

routes mogelijk is, maar de linkse is de mooiste. Dan kiezen we voor de mooiste. Verderop zien we ook de gele pijlen.

Vrij snel lopen we weer door een bos in de schaduw. Dit bevalt ons wel, want het is 27 graden. We komen op een verkeersweg en om ca. 14.30 uur staan we aan de rand van Negreira. We lopen de plaats in. Het is een vrij grote plaats.

Als we in het centrum lopen, komen we een aantal pelgrims ons tegemoet. Een vrouw zegt, dat de gemeentelijke herberg vol is.

We informeren bij een albergue. De kamers bestaan uit 14 bedden. Dat is teveel.

We gaan naar Hotel Millan. Die hebben een 2 persoonskamer. De kamer is vrij duur. We nemen nog een drankje voor we naar de kamer gaan.

Het is een appartement met 2 slaapkamers, elk met 2 bedden. Er is een woonkamer en keuken.

We nemen ieder een kamer.

Na het douchen ga ik schrijven. Om 18.00 uur ben ik hiermee klaar.

Om 19.00 uur gaan we eten in een restaurantje. We kunnen op het terras eten. Een 3 gangen menu met wijn en koffie kost € 8,50 p.p.

We praten nog met een paar Duitse jongeren en gaan daarna terug naar het hotel.

Jef ziet onder mijn bed een beha liggen. Hij vraagt mij streng hoe die daar is terecht gekomen. Ik weet van niets.

Om 21.00 uur gaan we slapen.

=====

Dag 2: 2 augustus 2017. Negreira – Olveiroa: 34 km.

Om 6.15 uur staan we op. We kunnen eten in de eetzaal. We nemen een stevig ontbijt. Het is buiten al licht. Dus het is verantwoord om 7.15 uur te vertrekken.

In de verte zie ik wel zware bewolking. Ik hoop, dat het meevalt.

Als we Negreira uit zijn, staan er voldoende aanwijzingen.

De aanwijzingen bestaan uit gele pijlen en betonnen zuiltjes met daarop de afstand naar Fisterra met een gele pijl voor de richting.

Er is een splitsing. Hier staat niet aangegeven welke richting we moeten volgen. We kiezen de route langs de gemeenteherbberg. Dan hopen we de juiste route te kunnen lopen.

De gemeenteherbberg is helemaal leeg. Iedereen is al vertrokken. We lopen door en hopen op de gemarkeerde route te komen. Helaas. We zien niets.

We twijfelen of we door zullen lopen of terug zullen gaan naar de splitsing.

We zien op de kaart, dat we via Gandara bij Zas weer op de route kunnen komen.

Om 8.15 uur zijn we in Zas en zien we meteen pelgrims voor en achter ons. Gelukkig hebben we niet veel extra gelopen.

De bewolking is minder geworden.

Met pelgrims voor en achter ons is het toch leuker lopen dan alleen.

Als we iemand passeren of iemand passeert ons, groeten we elkaar met "Buen Camino".

We lopen over een puinpad door een eucalyptusbos.

We moeten steeds klimmen. Dalen is toch prettiger.

paar oude mensen.

Bij Plaxe is ook een alternatieve route. Wij blijven de route volgen volgens ons boekje.

We komen in het plaatsje Rapote. Hier hebben we 8 kilometer afgelegd. In dit dorpje is niets te beleven. Een dood dorp met een

Deze route gaat door een natuurgebied. We zijn nu op weg naar het plaatsje Vilserio. Hier kunnen we waarschijnlijk koffie drinken. De laatste 4 kilometer vóór Vilaserio moeten we over asfalt lopen. Onderweg krijgen we nog een daling van 10%. Dat is helemaal niet prettig.

In de bar zijn veel pelgrims. We drinken koffie en nemen een peperkoek, Japie van AH.

Er zitten 3 oudere mannen, die al flink aan het bier zitten. Ze proberen mij te vertellen, dat we

hier moeten overnachten en niet meer verder te gaan. Het is net 12.00 uur. Het lijkt wel of ze hier aandelen hebben.

Als we verder gaan, moeten we weer over asfalt verder.

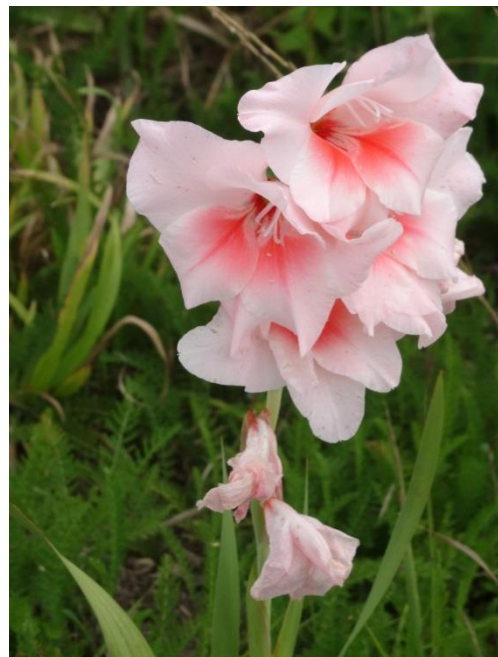
We passeren een stuk land met planten voor de Caldo Verde. Een vrouwtje is onkruid aan het wieden. Ik vraag haar Caldo Verde. Ze lacht en beaamt het met si, si.

We lopen door Cornado. Het is weer een uitgestorven boerendorp.

Buiten het dorp wordt het asfalt een grof puinpad. Het puinpad wordt steeds slechter. Het is klimmen en dalen.

Als we een appeltje zitten te eten, komen 2 dames met een trekker met aanhanger. Ze beginnen pruimen te plukken van bomen langs het pad. Ze zijn nog niet helemaal rijp. Ik krijg ook een handje pruimen.

Om 12.45 uur zijn we op weg naar Maronas.

Overall hangen briefjes van taxibedrijven met telefoonnummers. Ze bieden aan pelgrims verder te brengen voor € 1, - per kilometer.

We lopen door Maronas. Iets verder zou een bar zijn. De bar heet Casa Pepa. We nemen een tortilla (omelet). Hij is zo groot, dat we moeten worstelen om hem op te krijgen.

Terwijl wij zitten te eten, stopt er tweemaal een taxi om pelgrims op te pikken en ze verder te brengen. Om 14.15 uur gaan we verder. We zouden om 17.00 uur in Olveiroa kunnen zijn.

We zien een paar pelgrims, die we gisteren ook zagen. Het is een Zwitsers echtpaar, dat begonnen is in Porto.

Zij hebben ook de Zwitserse Jakobsweg gedaan. Zij zijn blij verrast, dat ik deze route ook heb gedaan. Zij wonen in Sankt Gallen. Dat was onze eerste overnachtingplaats.

We lopen naast een groot meer de Embalse da Fervenza.

Om ca. 15.30 uur zijn we in Corzan en gaan weer verder over asfalt.

Om 16.30 uur staan we aan de rand van Olveiroa.

We passeren een aantal herbergen en komen uit bij de albergue Horreo en informeren naar slaappleatsen. Ze hebben een 2 persoonskamer. Er zijn al veel pelgrims.

Om 17.00 uur zijn we op de kamer. De kamer ziet er redelijk uit.

Dit is niet dezelfde herberg als 11 jaar geleden. Dat was een rommeltje.

Na het douchen gaan we eten. We nemen een

pelgrimsmenu. Het bestaat uit een heerlijke linzensoep, kip met frietjes en koffie. Ook de wijn behoort tot het menu

Om 19.30 uur ga ik schrijven.

Het was een dag met veel asfalt.

Morgen naar Fisterra.

=====

Dag 3: 3 augustus 2017. Olveiroa – Fisterra: 31 + 6 km.

Om 8.15 uur passeren we de albergue O'logoso. We hebben onderweg veel reclame voor deze albergue gezien.

We komen uit bij de weg naar Cee. We steken deze weg over en vervolgen de route aan de noordelijke kant van de verkeersweg.

We staan op tijd op. We kunnen hier ook ontbijten en om 7.15 uur vertrekken we. Het heeft vannacht veel geregend. Overal staan grote plassen.

We lopen over een rustig bergpad. Links is een dal, dat vrij diep is.

Het is bewolkt, maar hier en daar zien we de blauwe lucht. Het ziet er naar uit, dat het mooi weer wordt vandaag.

We komen bij de splitsing naar Fisterra en Muxia. Het paaltje is ontsierd met gele verf. Wij kiezen voor de route naar Fisterra en

vervolgen de route over de vluchtstrook.

Even later verlaten we de verkeersweg en gaan verder over een puinpad.

Het is hier mooi. Een mooie natuur met mooie vergezichten.

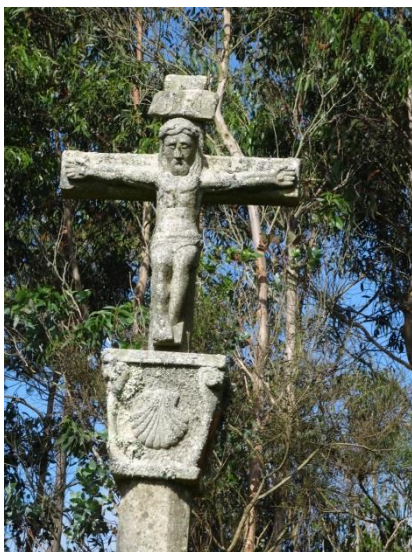
We lopen op met een Spaans gezinnetje. De dochter spreekt alleen Engels. Ze heeft in Utrecht gestudeerd. Ze studeert nu geschiedenis in Madrid. Ze wil leraar worden.

We komen bij de Ermita das Nieves, dat meer op een ruïne lijkt dan een historische kapel. Het is hier heerlijk lopen tussen de bomen en struikjes. Soms lopen we in de zon, soms in de

schaduw.
We lopen verder over dit mooie pad.

Om ca. 11.00 uur zijn we in San Pedro Martir. Het zal ook wel een kapel of kerk zijn geweest. Het is een afzichtelijk lelijk gebouw.
Er is bij de kapel een bronnetje, waar we onze waterflesjes kunnen bijvullen.
We passeren een zuiltje. Hier staat op, dat het nog 17

kilometer is naar Fisterra.
Om ca. 11.45 uur dalen we af naar Cee. We krijgen een mooi uitzicht over Cee en de jachthaven.

Als we in Cee aankomen, drinken we koffie in de eerste bar en nemen er een bocadillo bij. Het is een flink stokbrood met kaas. Het is vers brood. Het smaakt heerlijk en we eten hem helemaal op.
Daarna volgen we de route door de stad.
Cee lijkt me een grote plaats met veel autoverkeer en mensen op straat.
Als we Cee verlaten, komen we bij de rivier de Ria do Corcubion.

We komen bij een pijl met een afwijkende kleur geel. We vertrouwen het niet en vervolgen onze weg.

Toch gaat het fout. We zien geen aanwijzingen meer en lopen naast een drukke verkeersweg.

Op de GPS zie ik dat indien we deze weg blijven volgen, we weer op de route moeten komen.

We komen in een plaatsje, dat niet op ons kaartje staat. We blijven deze weg volgen.

Op een kruising zien we weer pijlen. Gelukkig.

We volgen weer de route met gele pijlen en zuiltjes en komen door meerdere kleine plaatsjes.

Regelmatig worden we van de weg af geleid en verderop komen we dan weer op de weg.

Als we een bospad afdalen, ligt vóór ons het water en in de verte zien we Fisterra liggen.

Het is nog ca. 4 kilometer naar Fisterra.

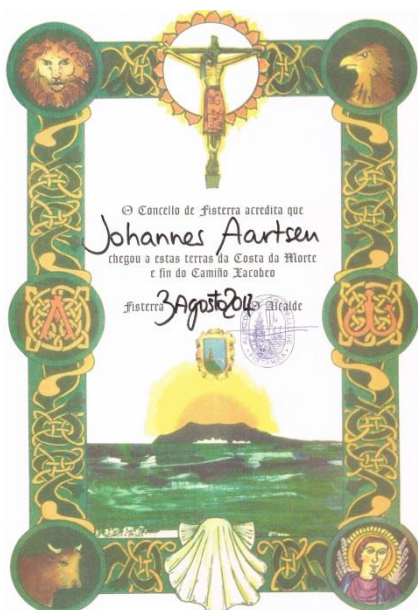
Het pad daalt vrij steil naar zeeniveau. We komen nabij het water.

We komen op een breed pad van platen natuursteen. Dit duurt een paar kilometer.

In het centrum gaan we eerst naar de gemeentelijke herberg voor de Compostela Fisterra.

Als je van Santiago naar Fisterra loopt, kom je in aanmerking voor de Compostela.

De albergue is vol. Je kunt hier alleen de Compostela halen.

Het is erg druk. Er zijn wel 20 mensen voor ons.

We krijgen onze Compostela overhandigd.

We gaan op zoek naar een overnachtingsplaats. Vlakbij de albergue is een hotelletje met een 2 persoonskamer.

Na het douchen gaan we op pad naar de Cabo Fisterra. Dit is het "eind van de wereld" ten tijde van de Middeleeuwen.

Cabo Fisterra is een rotspartij aan de kust, waar de pelgrims genieten van de zonsondergang.

Het is ca. 3 kilometer lopen.

Het is onderweg erg druk met mensen, die er ook heen gaan, maar ook mensen, die terug komen.

Om ca. 19.00 uur zijn we op de Cabo. Het is hier erg druk.

Op de parkeerplaats staan veel bussen en auto's.

We lopen naar het zuiltje met de kilometerstand: 0.000 kilometer, het eindpunt van de Camino Fisterra. We

maken enkele foto's.

We gaan naar de rots, waar de mensen de zonsondergang kunnen bewonderen. Helaas zal het vanavond niet lukken, omdat het mistig is.

We kijken wat rond. Er komen herinneringen aan 11 jaar geleden in mij op. Wat gaat de tijd toch snel.

Er staan hier meerdere souvenirwinkeltjes.

Om 19.30 uur lopen we terug naar Fisterra.

Onderweg zien we een groepje vrouwen, dat foto's maken. Ik herken de fotografe. Het is Mieke Schrieke, die wandelingen organiseert.

Als ik haar naam noem, schrikt ze even. Ik stel voor een foto te maken, waarop zij ook staat.

Als dit gelukt is, gaan we verder. Het blijft toeval de groep hier te treffen.

Jef en ik gaan verder.

In Fisterra gaan Jef en ik eerst eten. Het smaakt wel, want het is al laat.

Daarna gaan we terug naar het hotel. Ik ga schrijven. Daarna snel naar bed, want morgen moeten we weer op tijd op pad.

=====

Dag 4: 4 augustus 2017. Fisterra – Muxia: 29 km.

Om 7.00 uur zitten we aan het ontbijt bij de overburen.

Om 7.30 uur vertrekken we naar Muxia.

De eerste kilometers zijn er nog geen aanwijzingen. Bij een hotel staat de eerste aanwijzing.

De dames van de albergue hebben ons gisteren een duidelijk kaartje gegeven.

Al vrij snel sluit een vrouw bij ons aan. Ik denk, dat ze het alleen nog niet aandurft.

Als we Fisterra verlaten, zien we dat het behoorlijk mistig is.

De aanwijzingen zijn goed en duidelijk.

Op de afstandpaaltjes staat alleen “Fisterra” of “Muxia” op. Er staan geen kilometers op vermeld. We passeren een huisje, waar we in de woonkamer koffie kunnen drinken.

Het is er smerig, maar de koffie smaakt.

De vrouw komt hier ook koffie drinken. Ze is een Hongaarse.

Even verder is de markering niet meer duidelijk aangegeven. Ik maak nu gebruik van mijn GPS. Het werkt prima.

Hier in de omgeving staan veel horeos. Bij sommige huizen staan er wel 3 stuks.

De vrouw vertelt, dat ze in Somport is begonnen. Ze heeft tot Santiago

gelopen. Daarna is ze met de bus naar Cee gereden om daarna verder te lopen. Vandaag loopt ze naar Muxia. Daar blijft ze een paar dagen en dan weer met de bus naar Santiago. Ze vliegt ook a.s. donderdag terug.

We komen bij een alternatieve route. Wij volgen de route volgens het boek. Mijn GPS volgt ook deze route.

Als de alternatieve route weer op onze route komt, zijn er weer genoeg aanwijzingen.

We komen weer op een asfaltweg. We krijgen hier wel een hekel aan.

We kunnen koffie drinken in Lires we hebben dan ca. 13 kilometer afgelegd. We nemen koffie met een chocoladebroodje. We drinken koffie op het terras. Door de wind is het maar frisjes.

Om 11.15 uur gaan we verder richting Muxia. We zijn afgeweken van de route voor de koffie. We lopen terug naar de route.

We krijgen een slecht pad, waar we ook nog flink moeten klimmen. We krijgen het er warm van. De jas gaat uit.

Het is de gehele morgen behoorlijk mistig. De wereld is klein geworden.

Het gaat regenen. We trekken de poncho aan. Het is wel warm onder de poncho, maar het is nodig om de spullen droog te houden.

We lopen weer enkele kilometers over asfalt in de regen. We schuilen even in een schuur.

We gaan verder in de regen, want het blijft maar regenen.

We klimmen naar het hoogste punt van de dag. We lopen nu over een slecht puinpad met grote stenen. Het is goed opletten om niet te struikelen.

Als we het hoogste punt van 270 meter bereikt hebben, gaan we weer dalen. Het is vrij steil naar beneden over een slecht pad. Het kost de grootste moeite om de controle te behouden.

Om 14.15 uur krijgen we de zee in zicht. Op een bord staat, dat het nog 2 kilometer is naar

Muxia.

Ik hoop, dat we de kapel aan de kust kunnen zien staan.

Als we in Muxia zijn houdt het op met regenen.

Het zeewater is zeer onrustig. Het schuim staat op de golven.

We lopen

Muxia in en gaan op zoek naar een overnachtingplaats. We informeren bij 3 hotels. Allemaal zijn ze vol.

We komen een vrouw tegen. Ze wijst ons een albergue. De albergue heet Muxi Bela. Ze brengt ons er heen. Zij is de eigenaresse.

De albergue is bijna vol. We krijgen ook hier een Compostela.

Wij hebben 2 bedden bij elkaar op een zaal met misschien wel 30 stapelbedden.
We kunnen hier ook onze kleren machinaal wassen en drogen.
We gaan douchen. Daarna gaan we op zoek naar de kerk. De kerk heet La Virgin de la Barca.
Deze kerk is in 2013 op kerstavond getroffen door de bliksem en is geheel door brand verwoest.

De kerk is inmiddels herbouwd.
Na het douchen gaan we op weg naar de kerk aan de kust. Het is ongeveer een

kwartier lopen.
Onderweg begint het te regenen.
De kerk valt tegen. Hij is wel open. Er is geen foto te maken van de gehele kerk, omdat er grote rotspartijen liggen vlak voor de kerk.
Jammer.

We lopen terug naar de herberg en gaan wat eten. Bij het afrekenen blijkt ons menu € 31, - i.p.v. € 18, - te kosten. Dat is een teleurstelling.

We lopen terug naar de albergue.
We gaan in het restaurant ons dagboek schrijven.

We willen onze kleren nog wassen en drogen. Jef is heel creatief. Hij kruipt stiekem voor en zorgt, dat onze kleren snel gewassen en gedroogd zijn. Iedereen protesteert, maar Jef kijkt onnozel om zich heen en doet alsof hij de mensen niet

begrijpt. Om 20.00 uur is onze was droog. Hij geniet hier ten volste van.
Ik ben dan ook klaar met schrijven. We gaan op tijd naar bed en niet te vroeg op. We lopen morgen tot Dumbria.

=====

Dag 5: 5 augustus 2017. Muxia – L'Ogoso: 32 km.

We vertrekken niet vroeg, want we willen niet ver lopen. We willen naar Dumbria. Dat is ca. 24 kilometer.

Bij de haven nemen we een ontbijtje. Daarna vertrekken we.

Het weer ziet er goed uit en we hebben er zin in. We zijn benieuwd hoe de markeringen

zullen zijn op dit gedeelte.

We lopen eerst langs de haven en daarna lopen we over een vlonderpad. Tot nu zijn de markeringen goed.

Op een moment zien we geen markeringen meer en moeten we het doen met de pijlen in omgekeerde richting. Dat is niet gemakkelijk.

Er komt een Australiër bij ons lopen.

We gaan op weg naar Quintans.

We lopen een stuk over het asfalt, zodat we iets kunnen afsnijden en een kortere weg hebben.

Vanaf Quintans gaan we weer de route volgen.

Om ca. 10.30 uur lopen we over een puinpad richting Senande. Jef en ik overleggen of we wel in Dumbria zullen stoppen of doorlopen. Het lopen gaat zo goed, dat we er wel erg vroeg zullen zijn. In Senande drinken we koffie. De Australiër drinkt hier ook koffie met ons. Hij is net gepensioneerd en heeft zijn vrouw vaarwel gezegd voor 3 maanden Camino's. Hij heeft de Camino del Norte gedaan. Nu de Camino Fisterra en Muxia. Als hij weer in Santiago is, gaat hij weer naar Lissabon voor de

Camino Portugues.

Na de koffie loopt hij alleen verder.

Om ca. 11.30 uur lopen we door het plaatsje Orboso. We zien geen aanwijzingen. Ik gebruik mijn GPS.

We besluiten Dumbria voorbij te lopen.

We passeren de paaltjes, waar op dit gedeelte, van Muxia naar Oliveiroa, de afstand naar Muxia staat vermeld.

We komen nu regelmatig pelgrims tegen, die onderweg zijn naar Muxia. Het is voor ons prettig, dat we regelmatig pelgrims tegen komen. Dan weten wij, dat we goed lopen.

We moeten weer 200 meter flink klimmen. Dat is voor mij wel pittig.

Als we boven zijn of we gaan dalen, ben ik weer snel opgeknapt.

Na 24 kilometer, om 13.15 uur zijn we in Dumbria. We gaan verder. In een bar drinken we iets fris.

We komen weer uit bij de splitsing van Fisterra en Muxia. Hier hebben we op de heenweg een foto van gemaakt.

We gaan nu verder op de route, die we op de heenweg, dinsdag j.l., naar Fisterra ook hebben gelopen. Ik vind het een leuke ervaring hier terug te komen.

We passeren het informatiecentrum, waar we op de heenweg een stempel hebben gekregen. Dat lukt nu niet, omdat het informatiecentrum nu gesloten is vanwege het weekend.

We vervolgen de route en komen bij de albergue

L'Ogoso. Deze herberg zijn we op de heenweg ook gepasseerd.

We informeren of we hier kunnen overnachten. Dat lukt.

Jef heeft meteen leuk contact met Tonia. Ze verstaan elkaar niet, maar het contact is er wel.

Ze doen het goed samen.

We slapen op een zaaltje met 10 stapelbedden.

De albergue ligt aan een weg, maar wel afgelegen en een paar kilometer verwijderd van Oliveiroa. Dus er is verder geen vertier.

Na het douchen gaan we schrijven. Intussen loopt het aardig vol. De meeste zijn deze keer fietsers.

We eten in de albergue.

Om 21.00 uur gaan we slapen. Het blijft nog lang druk in de bar van Tonia.

=====

\

Dag 6: 6 augustus 2017. L'Ogoso – Vilaserio: 25 km.

We vertrekken om 7.30 uur bij L'Ogoso.
Als we buiten komen waait er een flinke wind.

Vanmorgen vroeg zag het er zwaar bewolkt uit, maar intussen is het opgeklaard.
We komen langs de albergue in Oliveiroa, waar we op de heenweg hebben geslapen.

We komen veel pelgrims tegen op weg naar Fisterra of Muxia. Ik word al snel een beetje moe van het steeds "Buen Camino" zeggen. We gaan in de herberg in Oliveiroa koffie drinken. Wij hebben hier woensdag overnacht. De meeste pelgrims zijn reeds vertrokken. We gaan aan een tafeltje zitten. Naast ons tafeltje zit Ben Noordeloos met een gezelschap. Als ik hem aanspreek vertelt

hij, dat hij met een groepje Volendamse mannen op weg is naar Fisterra.

Ik heb ca. 10 jaar geleden een bijeenkomst over pelgrimage en spiritualiteit bijgewoond in Vessem. Ben had toen de leiding met broeder Fons. Het is leuk hem weer eens te ontmoeten.

Als we verder gaan, komt er uit een maïsveld een klein hondje en loopt met ons mee. Hij is niet te stoppen. Als we mensen tegenkomen, hopen we, dat hij weer mee terug loopt. Dus niet. Hij blijft bij ons. Dat duurt wel 30 minuten. We komen een paar dames tegen en zij beginnen de hond te knuffelen. Als zij verder lopen, komt hij weer achter ons aangerend. We komen langs een boerderij met grote honden op het erf. De honden blaffen hard tegen het hondje. Hij durft niet verder. Hij stopt en loopt terug.

Het is vandaag weer veel asfalt. Het is nog steeds niet prettig lopen. De harde wind is ook niet aangenaam.

We komen bij de bar Casa Pepa in Maronas. De bar is ons ook bekend van de heenweg. We nemen nu eens geen koffie, maar linzensoep. Het is een goed gevulde soep met vlees en veel groenten. Het smaakt uitstekend.

We hebben tijd genoeg. We zouden om ca. 15.00 uur in Vilaserio kunnen zijn. Dan hebben we nog tijd genoeg om nog wat kleren te wassen en te drogen.

Op de heenweg stond een tafeltje langs het pad vol met bakjes bramen. Dat tafeltje staat er nog, maar de bramen zijn weg.

We komen nog steeds pelgrims tegen. Het zijn niet alleen wandelaars, maar ook veel fietsers. En maar groeten. De fietsers gaan er gemakshalve maar vanuit, dat de wandelaars ruimte voor hen maken. Zij zijn ook het minst vriendelijk. Ik denk, dat zij de wandelaars maar lastig vinden.

We passeren de boom, waar de dames pruimen gingen plukken. Jef kan zich de plaats en bomen nog goed herinneren.

Voor in Vilaserio is de gemeentehoeve. Er is niemand te zien. De deur staat open en op vloer liggen turnmatten. Het is een vrij nieuw gebouw, maar het geheel heeft helemaal geen

uitstraling.

Wij gaan verder en komen bij de albergue A Nosa Casa. We kunnen hier slapen.

De slaapruijnte ziet er netjes uit en alles is nog vrij nieuw. Het is nu 15.00 uur.

We gaan douchen en kleren wassen. De zon schijnt volop en het waait flink. Dus het drogen zal wel lukken. In de loop van de middag komen nog meer pelgrims, waar we een praatje mee maken. Het zijn practisch allemaal pelgrims op weg naar Fisterra.

Om 16.30 uur ga ik schrijven. Om 19.00 uur kunnen we hier ook eten.

We kijken nog even naar het EK voetbal dames. Nederland wint van Denemarken met 4-2. Nederland wordt Europees Kampioen.

=====

Dag 7: 7 augustus 2017. Vilaserio – Santiago: 36 km.

We vertrekken om 7.45 uur. We willen vandaag lopen tot Augapesada, zodat we morgen maar 14 kilometer hoeven te lopen naar Santiago.

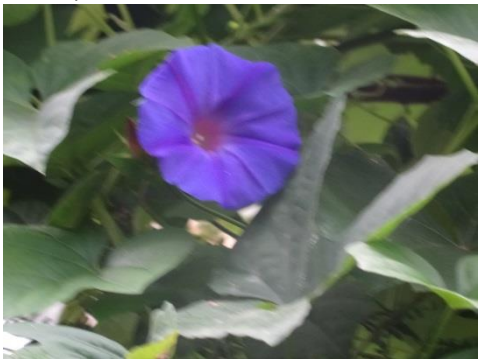
Het weer is uitstekend. We lopen in korte broek met T-shirt. Met een rugtas van 10 kilogram is het al snel warm genoeg.

Na een klein steil klimmetje gaan we het bos in. Daarna wordt het weer asfalt. Er is nog geen kip te zien. Dit zal anders worden, als we weer pelgrims tegen komen, die vanmorgen in

Negreira zijn begonnen. Auto's zien we ook nog niet. We passeren weer het wasplaatsje, waar 5 cm alg op drijft. Er zal niet veel meer gewassen worden.

We lopen door een bos, waar in de bermen regelmatig mimosa struiken staan, maar ze staan niet in bloei.

Jef wil zaad meenemen van de blauwe winde (pispotjes). Ik raad hem dit af, omdat we allemaal de winde in onze tuin kennen en die we niet definitief verwijderd krijgen.

We komen in het plaatsje Zas. Hier zijn we op onze heenreis uit gekomen, toen we van de route waren

afgeweken. We zien het straatje, waar we uit kwamen.

Om 11.00 uur naderen we Negreira. Jef wil nog naar het hotel gaan om de Beha op te halen, die onder mijn bed lag. Ik kan het uit zijn hoofd praten.

Het pad naar Negreira is een dalend puinpad. We moeten aan de rand lopen, vanwege de grote puinbrokken.

In Negreira nemen we de tijd voor de koffie met een paar stukjes cake.

We zijn aan de vroege kant.

Net buiten Negreira komen we de eerste pelgrims tegen, die vanmorgen in Santiago zijn begonnen.

We lopen nu weer dezelfde route als vorige week woensdag, maar dan in omgekeerde richting.

We passeren weer de mooie oude brug de Ponte Mercure over de Rio Tambre. We lopen door Trasmonte en komen in Augapesada.

Hier zou een herberg moeten zijn. In een bar vragen we naar de albergue Casa Riamonte. Het is nog een paar kilometer lopen en dan nog ca. 1 kilometer van de weg af. Als we bij de albergue aan komen, blijkt hij vol te zijn.

De eigenaar is resoluut. Er is hier in de omgeving geen overnachtingsmogelijkheid, behalve dan in Santiago. Het is nu 15.30 uur.

Het is nog ca. 12 kilometer naar Santiago. Dan maar doorlopen naar Santiago.

2 Kilometer verder is een wegrerestaurant, Alto do Vento. We drinken hier wat fris. We zijn er aan toe.

We besluiten de route uit het boekje te volgen en niet langs een snelweg. We komen steeds pelgrims tegen.

We lopen door een bos, dat we nog kennen van de heenreis.

We stappen flink door en het lopen gaat goed.

We komen weer door Quintans. Regelmatig lopen we weer door bossen.

We zijn er niet gerust op, want er zijn veel pelgrims in Santiago en het is de vraag of we nog wel een slaappleats kunnen vinden.

We lopen eerst naar Seminar Major. Dit is een grote albergue en is de kans op een slaappleats het grootst.

Als we er aankomen, blijkt hij vol te zijn. Wat nu?? We besluiten naar de Cathedraal te lopen. Onderweg informeren we bij elke albergue, hostel en hotel of er nog slaappleatsen zijn. Steeds geen slaappleats.

Het weer is niet zo aangenaam als vanmorgen. Het is bewolkt en het waait flink.

Het aantal pelgrims loopt op. Iedereen groet weer. Zeker de eerste dag. Dan is men nog fris. Wij groeten terug. De een is enthousiaster dan de andere. We passeren een eucalyptusbos, waar pas brand is geweest. De brandweer moet er snel bij zijn geweest, want de schade is niet erg groot, hoewel de bomen en struiken flink zijn aangetast.

Alles is vol. Full, completo.

We besluiten maar te gaan informeren bij het pelgrimsbureau of het toeristenbureau.

Als we bij de Cathedraal aankomen is het op het voorplein erg druk met pelgrims.

We lopen de straat in naar het pelgrimsbureau. Na 50 meter is een hostel, genaamd O' Patron.

Toch ook hier eens informeren. We hebben geluk. Men heeft nog een 2 persoonskamer en ook nog niet duur.

Het is intussen 18.30 uur. Heerlijk douchen en om 19.30 uur kunnen we ook bij O Patron een pelgrimsmenu bestellen voor € 9, -.

We bezoeken nog de Cathedraal. Mijn dagboek zal ik morgen schrijven.

Nog 2 dagen Santiago.

=====

2 augustus 2017. Santiago de Compostela.

Om 9.00 uur lopen we naar de Huiskamer. Peter is er ook.
Hier kan ik onze retourtickets van de vliegreis uitprinten. Peter geeft alle medewerking.
Daarna lopen we naar de standplaats voor bus en taxi. Het is een flink stuk lopen.
Ik herinner me van een paar jaar geleden, dat er vlak bij de cathedraal ook een taxistandplaats moet zijn.
We lopen er heen. De standplaats is er nog steeds.
Ik spreek met een taxichauffeur af, dat hij ons op donderdagmorgen om 6.00 uur bij de hostel ophaalt en naar het vliegveld brengt.

Daarna gaan we het museum van de Cathedraal bezoeken. We zijn hier enkele jaren geleden ook

geweest.

We kopen enkele ansichtkaarten en gaan terug naar de hostel en gaan ons dagboek actualiseren.

Om 18.30 uur gaan we naar de Cathedraal voor de pelgrimsmis, die om 19.30 uur begint.

De mis wordt gedaan door de bisschop met ca. 15 assistenten. De kerk is helemaal vol.

De zuster, die prachtig kan zingen, zingt helaas deze mis niet.

Het wierookvat zwaait vandaag ook niet. Het gevolg is, dat we binnen 1 uur weer buiten staan.

We gaan een pelgrimsmenu eten bij O'Patron voor € 9, -.

Om 22.00 uur liggen we in bed.

9 augustus 2017. Santiago de Compostela.

Jef en ik gaan ervoor, dat we vanmiddag een pelgrimsmenu kunnen eten bij het luxe hotel de Parador.

Om 7.00 uur staan we bij de ingang van het pelgrimsbureau. Er staan 4 pelgrims voor ons.

De rij wordt snel langer.

Om 8.00 uur gaat het bureau open. Dan staat er al een rij van ca. 100 pelgrims te wachten om de Compostela op te halen.

We zijn meteen aan de beurt. Onze Credential wordt gecontroleerd. Hij wordt serieus gecontroleerd of we wel voldoende stempels hebben. Alles is in orde.

Wij krijgen onze Compostela. Ook krijgen we een voucher voor een pelgrimsmenu bij de Parador. Leuk! We gaan ontbijten in een bar.

Daarna gaan we naar de Huiskamer der Lage Landen. Peter is al aanwezig. Hij biedt ons koffie aan. Als we weggaan, staat er een lange rij pelgrims om de Compostela op te halen

We gaan het Pelgrimsmuseum bezoeken. Als 65+ is het bezoek gratis. Het is de 2^e keer, dat ik dit museum bezoek.

Het is heel interessant. Er wordt veel aandacht besteed aan Shikoku. Dit is een eilandje bij Japan, met een wandeltocht langs 88 tempels.

Er zijn veel attributen uit het verleden, die door pelgrims werden gedragen of gebruikt.

DÍA 09/08 NOMBRE Johannes Jacobus Aartsen^{no} 1695

HORA
13:00

RESTAURANTE
COXEBRE

ALMUERZO/ LUNCH

PEREGRINO, BIENVENIDO A SANTIAGO. HAS RECORRIDO UN LARGO CAMINO Y SIGUIENDO LA TRADICIÓN CENTENARIA DE ESTA INSTITUCIÓN, TE OFRECEMOS ESTE ALMUERZO.
PILGRIM, WELCOME TO SANTIAGO. YOU HAVE WALKED A LONG WAY AND TO CONTINUE WITH THE CENTENARY TRADITION OF THIS INSTITUTION. WE KINDLY OFFER THIS MEAL.

ESTA INVITACIÓN ES NOMINAL E INTRANSFERIBLE. SÓLO APLICABLE EN EL DÍA Y HORA SEÑALADA Y DEBERÁ SER PRESENTADO AL PERSONAL DEL RESTAURANTE ANTES DEL COMIENZO DEL ALMUERZO. A LAS 13:45 LA MESA DEBERÁ QUEDAR DISPONIBLE. THIS INVITATION IS NOMINAL AND NON-TRANSFERABLE. ONLY VALID THE DAY AND TIME INDICATED. THIS TICKET MUST BE PRESENTED TO THE RESTAURANT STAFF UPON ARRIVAL AT 1.45 P.M. TABLE SHOULD BE AVAILABLE

Om 13.00 uur zijn we bij de Parador. We eten in een speciale zaal.
We zijn met 9 pelgrims. Een pelgrim is niet komen opdagen.

We zitten met 5 nationaliteiten aan tafel.
Enkele Zuid Koreanen, 1 Spanjaard, 2 Zwitserse vrouwen, 1 Japanner en 2 Nederlanders (wij). Het is een leuk gezelschap. Enkelen zijn begonnen in Saint Jean Pied de Port. Anderen ergens tussen St. Jean en Saria. Enkelen lopen vanaf morgen door naar Fisterra en of Muxia.

Het voorgerecht bestaat uit Sopa Galicia. Dit is een Gallische soep met veel groenten en vlees. Het hoofdgerecht bestaat uit draadjesvlees met gebakken aardappelen en als nagerecht Tarta de Santiago. Er wordt een glas wijn bij geserveerd. Het smaakt geweldig. Zeker met zo'n gelijk gestemd gezelschap. Na een uur komt de ober zeggen, dat onze tijd om is. We nemen afscheid en iedereen gaat zijns weegs.

Vroeger was de Parador een hospitaal voor pelgrims. Het is verkocht om er een hotel van te maken. De verkoper heeft toen bedongen, dat er dagelijks 10 pelgrims gratis kunnen dineren.

Jef en ik blijven nog even napraten op een muurtje om het voorplein van de Cathedraal.

Om 14.30 uur gaan Jef en ik naar de hostel. We maken onze spullen gereed voor de terugreis van morgen.

=====

Nawoord.

Het was maar een tocht van 7 dagen wandelen. We hebben zoveel indrukken opgedaan, dat het wel een tocht leek van enkele weken.

De tocht naar Fisterra leek mij nieuw. Ik was er 11 jaar geleden geweest. Mijn dagboek van toen gaf mij nog wel veel informatie, maar toch....

Fisterra zat nog geheel in mijn geheugen. Het was jammer, dat op het "moment suprême" de hemel bewolkt was en dat we de mooie zonsondergang gemist hebben.

Tijdens mijn tocht heb ik wel regelmatig last gehad van mijn blessures.

Als ik thuis kom, zal ik alles eens goed laten uitrusten.

Ik zal hieronder nog een foto plaatsen van de zonsondergang in Fisterra in 2006.

DE WEG NAAR SANTIAGO EUROPESE CULTURELE ROUTE		CERTIFICACIÓN DE PASO FIRMAS Y SELLOS		FIRMAS Y SELLOS			
 Ondergetekende, voorzitter van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob, verklaart dat <i>Aartsen, Johannes</i> <i>Jacobus Antonius</i> ID-nummer: <i>1567P30Jo</i> lid van het Genootschap is en ☐ te voet ☐ per fiets ☐ te paard de traditionele pelgrimstocht naar Santiago de Compostela maakt. Hij verzoekt de lezer aan toonder van deze pelgrimspas zonodig steun en hulp te verlenen. God lone het U! De voorzitter: <i>[Signature]</i> Datum afgifte: <i>19-6-2017</i> Pelgrimspasnr.: <i>35385</i> Pelgrimstocht volbracht te Santiago. Cumplió la Peregrinación a Santiago. de <i>09</i> AGO, 2017 de 20		 <i>01-07-17</i> <i>[Signature]</i> <i>01-08-17</i> <i>01-08-17</i> <i>02-08-17</i>		 <i>02-08-17</i> <i>03-08-17</i> <i>03-08-17</i> <i>03-08-17</i> <i>04-08-17</i>		 <i>04-08-17</i> <i>06-08-17</i>	

Credential (gedeeltelijk)

=====